

Bruselj, 4. junij 2021
(OR. en)

9109/21

**Medinstitucionalna zadeva:
2008/0140(CNS)**

**SOC 347
ANTIDISCRIM 65
MI 383
JAI 623
FREMP 143**

POROČILO

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. predh. dok.:	9108/21
Št. dok. Kom.:	11531/08 - COM(2008) 426 final
Zadeva:	Predlog direktive Sveta o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost – poročilo o napredku

I. UVOD

Komisija je 2. julija 2008 sprejela predlog direktive Sveta, s katero naj bi zaščito pred diskriminacijo zaradi vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti razširili še na druga področja poleg zaposlovanja. S predlagano horizontalno direktivo o enakem obravnavanju naj bi dopolnili veljavno zakonodajo ES¹ na tem področju in prepovedali omenjene vrste diskriminacije na naslednjih področjih: socialna zaščita, vključno s socialno varnostjo in zdravstvenim varstvom, izobraževanje ter dostop do blaga in storitev, tudi stanovanj.

¹ Predvsem direktive Sveta 2000/43/ES, 2000/78/ES in 2004/113/ES.

Velika večina delegacij je načeloma pozdravila predlog, mnogo pa jih je podprlo tudi dejstvo, da je njegov cilj dopolniti obstoječi zakonodajni okvir s horizontalnim pristopom, v katerem so obravnavani vsi štirje vzroki diskriminacije.

Večina delegacij je potrdila, da je treba spodbujati enako obravnavanje kot skupno vrednoto v EU. Več delegacij je zlasti poudarilo pomen predloga v smislu Konvencije ZN o pravicah invalidov. Vendar se je nekaj delegacij zavzelo za ambicioznejše določbe v zvezi z invalidnostjo.

Nekatere so sicer poudarile, kako pomembno je preprečevati diskriminacijo, vendar so v preteklosti podvomile v potrebo po predlogu Komisije, saj po njihovem mnenju krši nacionalno pristojnost glede nekaterih vprašanj ter je v nasprotju z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti. Nekatere delegacije so tudi zahtevale pojasnila in izrazile pomisleke, predvsem glede pomanjkanja pravne varnosti, razdelitve pristojnosti ter praktičnih, finančnih in pravnih posledic predloga.

Dve delegaciji sta ohranili splošni pridržek glede predloga.

Zaenkrat so vse delegacije ohranile splošni preučitveni pridržek glede besedila.

CZ in DK sta ohranili parlamentarni preučitveni pridržek. Komisija je sicer pozdravila iskanje kompromisa, vendar za zdaj zagovarja svoj prvotni predlog in ohranja preučitveni pridržek glede morebitnih sprememb predloga.

Evropski parlament je mnenje sprejel 2. aprila 2009² po posvetovalnem postopku. Po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe 1. decembra 2009 pa predlog ureja člen 19 Pogodbe o delovanju Evropske unije, kar pomeni, da je po *odobritvi* Evropskega parlamenta potrebno soglasje v Svetu.

² Glej dokument A6-0149/2009. Sedanji Parlament je za poročevalko imenoval Alice Kuhnke (SE/Zeleni/Evropska svobodna zveza).

II. DELO V SVETU MED PORTUGALSKIM PREDSEDOVANJEM

Portugalsko predsedstvo je predstavilo celovit kompromisni predlog, ki ga je Delovna skupina za socialna vprašanja preučila 28. maja. Predlogi predsedstva glede dikcije³ so bili osredotočeni na tri glavna nerešena vprašanja, in sicer: 1) *pomislike glede subsidiarnosti*; 2) *stroške, ki izhajajo iz izvajanja določb o invalidnosti*; in 3) *pravno varnost*.

Delegacije so v pričakovanju nadaljnje preučitve novega besedila podale *predhodne odzive*. Velika večina delegacij je pozdravila predloge predsedstva glede dikcije in podprla ponovni poskus, da bi z obravnavo zadevnih treh ključnih vprašanj odpravili že dolgo trajajoč zastoj. Ena delegacija je izjavila, da pri besedilu predsedstva niso zadostno upoštevani pomisleki v zvezi s subsidiarnostjo, področjem uporabe direktive in stroškovnimi posledicami. Več delegacij je sicer izrazilo pripravljenost za prizadevanja za kompromis, vendar pa so posvarile pred vsakršnim neprimernim znižanjem ravni ambicij. Tudi predstavnik Komisije je posvaril pred takšno razvodenitvijo besedila, vendar je v predlogih predsedstva glede dikcije prepoznal koristno podlago za nadaljnjo razpravo.

a) Pomislike glede subsidiarnosti (členi 2(8), 3, 4a(2) in 7(1) ter uvodne izjave 11, 16, 17b, 17f in 17ga)

Predsedstvo je s svojimi predlogi glede dikcije besedilo direktive skušalo pojasniti, tako da bi bilo popolnoma jasno, da direktiva spoštuje nacionalne pristojnosti in ne posega v zasnovo ali vsebino še prav posebej nacionalnih sistemov socialne zaščite, družinskega prava in izobraževalnih sistemov. Predstavnik Komisije je poudaril, da gre pri predlagani direktivi za enako obravnavanje, zlasti kar zadeva dostop, in da direktiva ne more urejati zadev, ki so v nacionalni pristojnosti.

³ Dok. 8549/21.

Delovna skupina je na splošno pozdravila predlagane spremembe besedila. Vendar pa je ena delegacija menila, da novo besedilo ne zagotavlja spoštovanja načela subsidiarnosti, zlasti na področju družinskega in zasebnega življenja. Druge so poudarile, da je treba najti pravo ravnovesje med subsidiarnostjo in nujnostjo, da se v okviru prava EU zagotovi dejanska zaščita pred diskriminacijo. Nekatere delegacije pa so menile, da je treba dodatno pojasniti medsebojni vpliv med prepovedjo diskriminacije in pravicami, kakršna je svoboda tiska.

b) Stroški izvajanja (člen 4, člena 4a in 4b ter člen 15)

Predsedstvo je v svojih predlogih glede dikcije poenostavilo glavne določbe o invalidnosti, tako da jih je razvrstilo pod „razumno prilagoditev“, ločeni člen o „dostopnosti“ pa je črtalo, pri čemer je pojasnilo, da določbe ne posegajo v pravo Unije o dostopnosti ali razumno prilagoditev v zvezi z določenim blagom ali storitvami. Čeprav razumna prilagoditev ostaja jasna obveznost v sklopu načela enakega obravnavanja, v skladu z besedilom ne sme povzročiti nesorazmernega bremena. Poleg tega je predsedstvo predlagalo, da se državam članicam zagotovi pravica, da v izjemnih okoliščinah na Evropsko komisijo naslovijo obrazloženo zahtevo za začasno izvzetje iz zahteve po zagotovitvi razumne prilagoditve. Namen tega predloga je zadostiti pomislekom, ki jih imajo delegacije že dolgo glede stroškov zagotavljanja dostopnosti stanovanj in infrastrukture ter časa, ki ga terja izvedba potrebnih sprememb.

Medtem ko je delovna skupina na splošno pozdravila poskuse predsedstva, da se najde pot naprej, so nekatere delegacije odločno ponovile, da je treba v besedilu ohraniti ambiciozne določbe o invalidnosti. Nekatere so imele dvome glede črtanja določb o dostopnosti iz operativnega dela besedila kot tudi glede združljivosti predlaganega začasnega izvzetja s Konvencijo ZN o pravicah invalidov, v skladu s katero je treba razumno prilagoditev zagotoviti *vedno*, razen če bi to povzročilo nesorazmerno breme. Delegacije so zato menile, da je potreben temeljit nadaljnji razmislek o morebitnem mehanizmu začasnega izvzetja, vključno z njegovo utemeljitvijo, posebnimi pogoji, ki bi se uporabljali, in merili, ki bi jih bilo treba izpolnjevati ob zahtevi za začasno izvzetje.

(c) **Pravna varnost (člen 1, člen 2(2, 7 in 7a), člen 4a(4 in 5) in člen 12(3) ter uvodne izjave 19ca, 19cb, 19cc, 19d in 20-aa)**

Predsedstvo je s svojimi predlogi glede dikcije skušalo izboljšati pravno varnost tako, da bi v besedilu nekatere pojme pojasnili, nekatere pa črtali. Pojem večplastne diskriminacije je bil na primer pojasnjen z vključitvijo novega besedila, ki opisuje in opredeljuje možno kombinacijo razlogov, zajetih v ta koncept, s čimer natančneje odraža konkretno področje uporabe obravnavane direktive. Sklicevanja na „diskriminacijo prek povezave“, ki je že obravnavana v sodni praksi Sodišča Evropske unije, in „diskriminacijo na podlagi domneve“ so bila črtana.

Medtem ko je delovna skupina pozdravila prizadevanja za večjo pravno jasnost, so nekatere delegacije podvomile v črtanje diskriminacije prek povezave in diskriminacije na podlagi domneve. Predlagano je bilo, naj se preučijo še druge rešitve, vključno z morebitnim sklicevanjem na ustrezno sodno prakso EU v uvodnih izjavah.

(d) **Druga vprašanja**

Nadaljnja razprava bo potrebna tudi o več drugih vprašanjih. Med njimi so zamejitev področja uporabe (vključno s subsidiarnostjo v kontekstu socialne zaščite); določbe v zvezi z možnimi objektivno utemeljenimi razlikami pri obravnavanju zaradi starosti ali zdravstvenega stanja ter terminologija, ki se uporabi v kontekstu pozitivnega ukrepanja, vključno s „preferencialno“ obravnavo v primerjavi z „diferencialno“ obravnavo in izrazom „zaščitene skupine“.

III. ZAKLJUČEK

Med portugalskim predsedovanjem je bil v zvezi z obravnavanimi vprašanji dosežen konkreten napredek. Medtem ko je večina delegacij na splošno pozdravila predloge predsedstva glede dikcije, bo za zahtevano soglasje v Svetu treba nadaljevati tehnično delo in politično razpravo.